СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XL. Ч. 43. Джерзи Сити, Н. Дж., вівторок, 23 лютого 1932. — VOL. XL. No. 43. Jersey City, N. J., Tuesday February 23, 1932. THREE CENTS.

ЗАКІНЧЕННЯ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА

КОНСОЛІДАЦІЯ ОРҐАНІЗАЦІЙНИХ СИЛ. — НАГОРОДЖЕННЯ ЗА ОРГАНІЗАЦІЙНУ ПРАЦЮ И ЗЛУКУ. — СПОСОБИ ПЕРЕВЕДЕННЯ НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ БЕЗРОБІТНИМ. — ОСУДЖЕННЯ ВИСТУПІВ „УКРАЇНСЬКИХ ЩОДЕННИХ ВІСТЕЙ" І „НАРОДНОЇ ВОЛІ" ПРОТИ У. Н. СОЮЗА ЗПРИВОДУ АКТИВНОСТИ У. Н. СОЮЗА.—СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ ДО ЗАКРІПЛЕННЯ СЛАВНОЇ БУДУЧЧИНИ У. Н. СОЮЗОВИ.

ДЖЕРЗИ СИТІ (Ню Джерзі). — Пятий день нарад Річного Засідання Головного Уряду У. Н. Союза закінчився в пятницю вечером вирішенням багатьох важних справ та внесеннями й запитами присутних Головних Урядників.

Наради почалися розважанням способів консолідації організаційних сил, досі розбитих дрібними відділами. Головні Урядники підчеркували, що найважнішою перешкодою в організації нових членів та скріплюванню У. Н. Союза через приєднування нових членів і реформи є факт, що в відділах засідають попри Союзовців також нечлени, часто ворожі У. Н. Союзови. Головний Уряд прийшов до переконання, що члени У. Н. Союза скорше чи пізніше мусять пізнати користи з консолідації відділів, і тому припоручено Головній Екзекутиві розпочати кампанію за вияснення користей консолідації організаційних сил.

Таким відділам У. Н. Союза, що підуть назустріч отій користній для У. Н. Союза і його членів акції, признано матеріяльну й моральну поміч.

Супроти цього, що тепер панує велика кріза та що члени потребують негайної допомоги, Головний Уряд У. Н. Союза припоручив Екзекутиві У. Н. Союза уділити членам старого роду обезпечення за посередництвом відділів на конто їх зложеної резерви допомогу до висоти суми, не вищої від річної вкладки члена.

Головні Урядники ствердили, що відколи зачалася в У. Н. Союзі кампанія за злуку відділів та реформу обезпечення, почали вести кампанію проти У. Н. Союза большевики та елементи, відомі з ворожечі до У. Н. Союза. По відчитанню відповідних уступів з „Щоденних Вістей" і „Народної Волі" Головний Уряд припоручив Екзекутивному Комітетови поробити відповідні кроки, щоби законною дорогою припинити спроби вношення заколоту між членів У. Н. Союза, а зокрема припинити два наступи проти У. Н. Союза, а це большевицький з „Українськими Щоденними Вістями" та наступ У. Р. Союза з „Народною Волею".

Головний Уряд вислухав інтерпеляції членів та відділів У. Н. Союза, передані Головними Радними, або наспілі просто до Головної Канцелярії, а Головні Урядники дали на них потрібні пояснення.

По вичерпанню способів оживлення акції У. Н. Союза Головний Предсідатель ствердив, що ще ніколи перед У. Н. Союзом не стояли такі важні та далекосяглі завдання, як тепер, та закликав Головних Урядників понести в ряди членства У. Н. Союза велику програму, зачеркнену на Річному Засіданню, та запалити їх власною активністю до цеї великої справи, яку У. Н. Союз намірив перевести. Всі Головні Урядники У. Н. Союза зрозуміли, що тільки спільними силами Головної Екзекутиви, Союзних Урядників, органу, відділових урядників і всіх членів У. Н. Союза вдасться перевести отсі великі постанови на честь і славну будуччину У. Н. Союза.

Отсе переломове засідання закрито в пятницю вечером відспіванням українського національного гимну.

LET US CELEBRATE THE 200 BIRTHDAY OF GEORGE WASHINGTON.

The Supreme Assembly of the Ukrainian National Association, assembled at their Annual Meeting, on February 18, 1932, in view of the fact that the American people prepare

TO CELEBRATE IN THIS YEAR THE 200th ANNIVERSARY OF THE BIRTH OF GEORGE WASHINGTON,

has authorized the Supreme Executive Committee of the Ukrainian National Association to represent the Ukrainian National Association at the official celebration of this anniversary in the capital of the country, Washington, as well as to appeal to all the local branches and members of the Ukrainian National Association to take as active part as possible in the national festivities, arranged in Washington and other places.

George Washington's bicentennial will be celebrated with national festivities lasting nine months. In all the States of the Union, large and small, there have been already created special committees to prepare the plans for such festivities.

The Supreme Assembly of the Ukrainian National Association appeals to the branches of the Association to report to these committees and declare their readiness to take part in parades, and to do this in corpore and under the banners of the branches. In all those localities where several branches of the Association are in existence, they should communicate with each other and arrange for a common participation in the George Washington festivities and to present in unison the singing or whatever other program they may be capable of presenting with the purpose of a better celebration of the great event. Such united branches of the Association shall see to it that their representatives become members of the local festival committees.

This celebration offers a splendid opportunity for the Ukrainian National Association, its branches and members, to reveal their moral values, that is, to show that we do highly value the Nation's sanctities and pride, that we know how to esteem the national traditions and heroism and self-sacrifice of those who fought to establish free institutions for the American people and laid foundations for one great, free and united American Nation. This is an opportunity to proclaim anew the ideals of the members of the Association, their love and devotion for freedom and democracy, the great ideals on which George Washington erected this great and powerful Nation.

We, members of the Ukrainian National Association, too, look up to George Washington as one who was "first in war, first in peace, and first in the hearts of the countrymen." And we will do our utmost for the proper celebration of his memory.

Nicholas Murashko, the Supreme President; **Basil Hrishko**, Supreme Vice-President; **Julia Bavolak**, Supreme Vice-Presidentess; **John Kashtaniuk**, Supreme Recording Secretary; **Roman Slobodian**, Supreme Financial Secretary; **Wasyl Levchyk**, Supreme Treasurer; **Onufer Sharawarko, Rev. Harry Pypiuk, Rev. Dr. Vlad. Klodnycky**, Supreme Auditing Committee; **Peter Matcheyovsky**, Manager of the organ; **Nicholas Klym, M. D., Vladimir Malevich, C. E., Theodore Michalczuk, Anna Boyuka, Stephen Zablocki, Stephen Slobodian, Rev. Vladimir Spolitakewicz, Mary Rozomilo**, and **Paul Stadnyk**, Members of the Board of Advisers.

СВЯТКУЙМО ПАМЯТЬ 200-ЛІТНІХ НАРОДИН ЮРІЯ ВАШИНҐТОНА.

Головний Уряд У. Н. Союза, взявши на своїм Річнім Засіданню, дня 18 лютого 1932 р., під увагу, що ввесь американський нарід готується цього року відсвяткувати торжественно

ЮВИЛЕЙ 200-ЛІТНІХ НАРОДИН ЮРІЯ ВАШИНҐТОНА,

поручив Головній Екзекутиві заступити У. Н. Союз при офіціяльним обході цього ювилею в столиці краю, Вашинґтоні, а також віднестися до всіх відділів У. Н. Союза й Членів з порученням брати якнайактивнішу участь у національних обходах, влаштованих у столиці й по місцях.

Батька краю — Юрія Вашинґтона, першого Президента Злучених Держав, пошанують у році його 200-літніх народин всеамериканськими торжествами, які треватимуть девять місяців. По всіх стейтах і по всіх містах, великих і малих, вже потворилися спеціяльні комітети, які виготовили пляни святочних торжеств у память Юрія Вашинґтона.

Головний Уряд У. Н. Союза вважає самозрозумілим, що відділи У. Н. Союза зголосять до тих комітетів свою участь у святочних походах та виступлять у них зі своїми Союзовими прапорами. Тому є вказаним, щоби, коли є в яких місцевостях більше відділів У. Н. Союза, вони порозумілися щодо спільного виступу на отих святах Вашинґтона та щоби предкладали святочним комітетам свою концертову чи яку іншу програму, якщо вони таку можуть виконати і причинитися нею до достойного звеличання великого свята. Такі злучені Союзві відділи повинні теж подбати, щоб і їх відпоручники засідали в місцевих комітетах святочних обходів у память Вашинґтона.

Оце велике свято дає У. Н. Союзови і його відділам та членам добру нагоду, щоби заманіфестувати свої моральні цінности, оте, що ми вміємо дорожити національними святощами і гордощами та що тимсамим уміємо шанувати державну традицію і геройство й посвяту тих людей, котрі добували волю для американського народу та поклали основи під одну велику, вільну соборну американську державу. Отсе є нагода до видвигнення ідеалів, на яких Юрій Вашингтон будував отсю славну і могучу державу.

На Юрія Вашингтона глядимо й ми, Союзовці, як на того, що „був перший у війні, перший у мирі і перший у серцях своїх земляків". І тому доложимо всіх наших зусиль, щоби память Того Першого була й нами як найкраще пошанована.

Микола Мурашко, головний предсідатель; **Василь Гришко**, головний містопредсідатель; **Юлія Баволяк**, головна містопредсідателька; **Іван Каштанюк**, головний рекорд. секретар; **Роман Слободян**, головний фінанс. секретар; **Василь Левчик**, головний касієр; **Онуфрій Шараварко, о. Григорій Пипюк, о. д-р Волод. Клодницький**, контрольна комісія; **Петро Мацієвський**, менаджер "Свободи"; **д-р М. Клим, інж. Володимир Малевич, Т. Михальчук, Анна Боїска, Стефан Заблоцький, Стефан Слободян, о. Сполітакевич, Марія (Ольшаницька) Розоміло, Павло Стадник**, радні.

ЯПОНЦІ ПОЧАЛИ ҐЕНЕРАЛЬНИЙ НАСТУП ПІД ШАНҐҐАЄМ

КИТАЙЦІ БОРОНЯТЬ ВІДВАЖНО И УСПІШНО СВОЇ ПОЗИЦІЇ.

ШАНҐҐАЙ (Китай). — Японці почали наступ на всьому фронті біля Шанґгаю. В наступі беруть участь 180 літаків, які бомбардують китайські позиції, коректують стріляння японської артилерії та ведуть розвідку роботу. Японська піхота старається прорвати середину китайських позицій, куди й направлено найактивнішу атаку. Піхота наступає з багнетами. Японська артилерія старається змести своїм огнем китайські позиції.

Китайці несподівано дають Японцям великий опір. Китайська піхота бється відважно, а артилерія стріляє влучно. Китайська артилерія обстріляла кілька разів японські воєнні судна. Таксамо й з китайської сторони в боях беруть участь літаки. Такого бою, як тепер точиться довкола Шанґгаю, ще не було ніде від кінця Світової Війни.

Чужинецькі дільниці міста охороняють пильно міжнародні війська. Два гарматні стрільна залетіли на територію американської дільниці й вибухли недалеко американських маринарів, але шкоди нікому не зробили. В боях з китайської сторони беруть участь також першорядні війська генерала Кай Шека. З інших міст, що положені над рікою Янгце, недалеко Шанґгаю, поспішно виїздять усі Европейці та Американці, щоб не стати жертвою воєнних подій, які там можуть кождої хвилини вибухнути, коли Японці поширять свій район операцій.

ПУ-ІЙ ПЕРШИМ ПРЕЗИДЕНТОМ НЕЗАЛЕЖНОЇ МАНДЖУРІЇ.

ТОКІО (Японія). — Газети повідомляють, що екзекутивний комітет уряду незалежної Манджурії одноголосно вибрав на становище першого президента молодої незалежної републики бувшого китайського імператора, Пу-Ія. Він ще дитиною змушений був у 1911 році відмовитися від китайського престола.

З вибором на президента Пу Ія цілком можливе встановлення монархічної влади в Манджурії, тимбільше, що Пу Ій походить з манджурської династії китайських імператорів та домагається для себе прав монарха. Формальне проклямування незалежної манджурсько-монґольської держави та вступлення на становище президента Пу Ія призначено на 1 березня. Тепер поспішно закінчується організація всіх адміністративних та інших державних органів молодої держави.

СКЛИКУЮТЬ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЛІҐИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Рада Ліґи Націй рішила, на домагання китайського представника, скликати на 3 березня загальні збори Ліґи Націй. Китайці домагаються, щоб їх непорозуміння з Японцями були вирішені й полагоджені всіми учасниками Ліґи Націй, а не лише тими, що входять до Ради Ліґи Націй.

Японський представник у Раді Ліґи Націй, Сато, протестував проти такого рішення Ради Ліґи Націй. Злучені Держави Америки повідомлено про це рішення. В колах Ліґи сподіваються, що Америка пришле свого „обсерватора".

АНГЛІЯ НА СТОРОЖІ.

ЛОНДОН (Англія). — Події в Шанґгаю змусили англійський уряд зорганізувати спеціяльний комітет, зложений з кількох міністрів, адміралів та воєнних авторитетів на чолі з заступником премієрміністра, Болдвином. Обовязком цього комітету є пильно стежити за розвитком подій у Шанґгаю. Вразі загрози англійським підданим у Шанґгаю чи життєвим інтересам Англії в районі японсько-китайського конфлікту комітет має приняти всі потрібні заходи для охорони Англійців та інтересів Англії.

Організація комітету вказує на те, що останніми днями ситуація в районі Шанґгаю дуже ускладнилася й стала небезпечною для громадян чужинецьких держав та їх інтересів. Адміральство, воєнне міністерство та міністерство повітрової фльоти тепер працюють без перерви, як то було в часі війни.

АВСТРАЛІЙСЬКА ФЛЬОТА НА ПОГОТІВЛЮ.

ЛОНДОН (Англія). — Місцеві ґазети повідомляють, що австралійська фльота знаходиться в повнім боєвім поготівлю. Резерви воєнних моряків одержали повідомлення бути готовими кождої хвилини до мобілізації. Можливо, що австралійській фльоті доведеться йти до Шанґгаю на підсилення британської фльоти.

АВСТРІЯ ЗІРВАЛА ДОГОВІР З МОСКВОЮ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — З огляду на те, що радянська Росія відмовилася платити по своїм векслям австрійським фірмам у долярах, австрійський уряд припинив торговлю з Росією й зірвав російсько-австрійський торговельний договір. Кажуть, що Австрія пішле до Москви спеціяльну торговельну комісію, але годі сподіватися, що вона успішно закінчить своє завдання.

ХОЧУТЬ УЗНАТИ СУБОТУ ЗАКОННИМ СВЯТОМ.

ВАШИНҐТОН. — Посол Бритен вніс законопроєкт, у якім домагається визнання суботи законним святом, щоби в той спосіб допомогти безробітним. Він обчисляє, що така реформа дала би роботу 4,000,000 нових робітників. Отсей проект внесено в звязку зі змаганням завести пятьдневний тиждень праці шляхом відповідної ухвали в конґресі.

СЕНАТ ЗАТВЕРДИВ КРЕДИТОВИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ.

ВАШИНҐТОН. — У сенаті перейшов 46 голосами проти 18 законопроєкт у справі облекшення дволітнього кредиту ріжним банковим інституціям, які знайшлися в прикрім положенню через спад цінних паперів і бондів.

ГУВЕР ПРОТИ СПЕКУЛЯНТІВ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер проголосив заяву, в якій напятнував біржевих спекулянтів, котрі спекулюють на знижку і викликують тим робом „штучну депресію". Президент вже нераз звертав увагу директорам біржі на це явище і домагався, щоби були повзяті способи для заради цьому лиху.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПАМЯТИ ГЕРОЯ ВИЗВОЛЕННЯ

Імя Юрія Вашинґтона, це для Американця національна святість. І не тільки для Американця. Бо по цілім світі, у всіх народів, розповідають навіть малим дітям про цього великого чоловіка, з якого іменем звязане імя Злучених Державах. На цілій кулі земській є відоме імя Вашинґтона. А вже особливо добре знають великі діла того героя поневолені народи. І певно, що цього року особливо багато писатимуть про нього, бо саме цього року припадає 200-літня річниця народин Вашинґтона. Святкуватимуть його память по всіляких краях і в ріжних народів, але зовсім природно, що найбільш величаво відсвяткують оту память ті, що живуть на тій землі, котру Вашинґтон визволив з поневолення.

З програми, яку проголосила „Ди Юнайтед Стейтс Джордж Вашинґтон Байсентеніел Комішен", виходить, що ювилейні торжества, призначені в память Вашинґтона, будуть продовжуватися від 22 лютого до Дня Подяки, себто до дня 24 листопада 1932 р. Ціла Америка, всі горожани, школи, церкви і товариства та державні, стейтові й міські установи матимуть ріжні нагоди для виявлення своїх патріотичних почувань, звязаних з особою тої людини, яка положила безсмертні заслуги для цього краю.

День уродин Вашинґтона є в Злучених Державах державним загальним святом, яке обходять кождого року дуже торжественно. Та цього року воно буде святом надзвичайним. Держава й увесь нарід цілком певно достойно відсвяткують память того, що видержав у боротьбі, а, поконавши вкінці ворожі сили, здобув для краю свободу, а тимсамим дав мешканцям американської землі змогу розвинути свої сили як народови вільному.

Хто знає, чи без Вашинґтона істнували би тепер на американській землі ті вільні й сильні Злучені Держави і чи не була би на їх місці ще далі якась британська кольонія? А це вже цілком певно, що залежна, несвобідна американська земля не була би в такім короткім часі розвинулася до таких великих розмірів, як розвинулися Злучені Держави від того часу, коли стали вільними.

І тому, коли бачимо велич і богатство Злучених Держав; коли в своїй уяві не можемо прямо знайти границь тої величі у майбутньому, то разом з тим завжди стоїть перед нами образ Великого Провідника і Державника-Самостійника — образ Юрія Вашинґтона, котрого память отсе тепер святкуємо і перед котрим клонимо голови як перед речником боротьби за самостійне і державне життя народів.

В ДЕНЬ 200 ЛІТНІХ НАРОДИН ЮРІЯ ВАШИНҐТОНА.

УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ!

Ніякий другий нарід не проляв стільки крови в обороні свободи, що нарід український. І тому саме український нарід, краще ніж хто інший, розуміє вагу таких національних свят, у яких віддають пошану оттаким героям і борцям за свободу, яким був найбільший син американської землі,

GEORGE WASHINGTON

Перший Президент Злучених Держав.

Тому не тільки американські Українці, себто ті, що тут родилися, чи прийшли зі старого краю, але ввесь український нарід, памятатиме за ювилей ЮРІЯ ВАШИНҐТОНА і СВЯТКУВАТИМЕ СПІЛЬНО З АМЕРИКАНСЬКИМ НАРОДОМ СВЯТО 200-ЛІТНІХ НАРОДИН ВЕЛИКОГО БОРЦЯ ЗА ВИЗВОЛЕННЯ.

Ми, Українці, котрим не пощастило в останнім визвольнім бою вибороти собі свободу, згадуватимемо память Того завзятого Вожда, котрий не тільки побіджав, але й поносив великі невдачі, та ніколи не тратив віри в остаточну побіду, а по кождій невдачі збирав нові сили і готовився до нового наступу. Бо й нам, Українцям, треба тої великої холодної розваги, яка не давала ВАШИНҐТОНОВИ попадати в розпуку навіть у найгіршім положенню і по найгіршій програній.

І нам треба згадати ті часи, коли 7,-000,000 американських кольоністів зважилися під проводом ЮРІЯ ВАШИНҐТОНА звести важку боротьбу з імперією, щоби визволитись і стати вільним народом. Бо це нагадує нам навіть до певної міри оту важку боротьбу, ака не так давно велась одною частиною українського народа, себто 7,000,000 Українців з Західної України проти окупантів українських земель.

Як за ВАШИНҐТОНА не став цілий нарід до боротьби, а тільки невеличка частина найсвідомішого народа, так було й за останніх часів української війни з ворогами. Як за ВАШИНҐТОНА гинули тисячами американські борці з голоду і холоду, так було і з нашими українськими арміями. І як за ВАШИНҐТОНА одні гинули в боротьбі, а другі шукали наживи й уважали визвольну боротьбу доброю нагодою до заспокоєння амбіцій, так було й за часів української боротьби.

І як за ВАШИНҐТОНА було повно „невтральних", котрі ждали на те, хто остаточно виграє, так було й за українських часів.

І як за ВАШИНҐТОНА було повно політиків, котрі вважали визвольну американську боротьбу ділом божевільних смільчаків і радили йти на угоду, так і в нас, Українців, було і є ще досі повно таких, які не можуть повірити в сили свого народу та в те, що ідея, коли має за собою ідейних борців, мусить вкінці осягнути побіду.

Тому нам, Українцям, треба Великого Духа ВАШИНҐТОНА, його ВЕЛИКОЇ Любови до свого народа і його визвольних змагань.

І тому пошануймо на всіх українських землях і всюди, де жиє український нарід, ЮРІЯ ВАШИНҐТОНА, Великого Борця за визволення свого народу. Хай з Його Великим Іменем і з Його Великими Ділами жиє Велика Віра в те, що як визволився і став славним і могучим Великий Американський Нарід, так, ідучи шляхом ВАШИНҐТОНА, визволиться також і Великий Український Нарід.

ЗА ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ:
(UNITED UKRAINIAN ORGANIZATIONS of the UNITED STATES).

ОМЕЛЯН РЕВЮК, МИКОЛА МУРАШКО, Д-Р ЛУКА МИШУГА, ВОЛОДИМИР КЕДРОВСЬКИЙ, МИКОЛА ДАНИЛЬЧЕНКО, ТЕОДОР ГРИЦЕЙ, АНДРІЙ БОРАК, МИХАЙЛО ДАРМОГРАЙ, о. Д-Р ВОЛОДИМИР КЛОДНИЦЬКИЙ, ОСИП СТЕТКЕВИЧ, ВОЛОДИМИР СЕМЕНИНА, о. ІВАН ҐУНДЯК, ЙОСИФ БУКАТА, о. М. КУЧЕР, МИКОЛА ДАВИСКИБА, о. І. КОСТЮК, СТЕФАН ЗАБЛОЦЬКИЙ, М. СКИБІНСЬКИЙ.

Джордж Вашинґтон.

GEORGE WASHINGTON, якому судилося стати батьком Злучених Держав і першим президентом незалежної американської держави, народився в маєтности свого батька Авґустина 22 лютого 1732 року. Він був старшим сином Авґустина Вашинґтона від другої жінки, Мейрі Бол. На десятім році свого життя Джордж Вашинґтон осиротів по батькови й далі його виховувала мати, яка все старалася добре виховати старшого свого сина на чесну й характерну людину. Пра-прадід Джорджа Вашинґтона втік від переслідування в Анґлії до Америки в 1657 році. Від того часу рід Вашинґтонів оселився біля ріки Потомак.

Свою шкільну освіту покінчив Джордж Вашинґтон уже на 16 році свого віку студіями інжинірії та математики. Від того часу він господарив у маєтку, що лишився по батькови, стараючися зразково вести своє господарство та поширювати його. В 1751 році кордони Вірджінії були загрожені нападом Французів та Індіянів. Мешканці цієї кольонії зорґанізували оборону в той спосіб, що поділили кольонію на певні округи, на чолі яких поставили окремих ґенеральних адютантів з платнею 150 анґлійських фунтів стерлінґів на рік. Одним з таких окружних отаманів став Джордж Вашинґтон. Від того часу він почав пильно студіювати військові науки, як орґанізація війська, тактика й стратеґія. Кожний з таких отаманів відразу одержував ранґу майора.

У 1753 році ґубернатор кольонії післав Джорджа Вашинґтона до сусідних французьких кольоній, щоб добути там інформації про наміри Французів, які виряжали експедицію в горішнє сточище ріки Огайо. Крім того завданням Вашинґтона було випередити Французів, щоб вони не переступали меж Вірджінії. Вашинґтон уважав це завдання дуже важним і тяжким, не зважаючи на те, що він був певний себе й своєї здібности виконати таке важке пропоручення. Він виконав це завдання дуже добре, проїхавши сам, без ніякої ескорти, не менше 600 миль пустинними й дикими просторами Америки. В 1754 році його призначено помічником командуючого полком, який щойно був зорґанізований у Вірджінії й призначений стояти залогою г стейті Огайо. Незабаром полковник Фрай помер, а Вашинґтон обняв його становище. Та він скоро потерпів невдачу в бою з Французами й хоч відійшов зі своїх позицій без утрати гонору для вірджінського війська, всеж він лишив свою службу у війську й подався знову господарювати в своїм маєтку.

У 1755 році він знов знайшовся при війську в штабі ґенерала Бредока й перебув усю нещасливу для Вірджінців кампанію. Особливо він визначився своєю хоробрістю в бою під Мононґаґіла 9 липня, де Вірджінці потерпіли поразку. Всі одначе признали, що колиби були послухали в штабі порад Вашинґтона, то Вірджінці виграли би були цей бій. З огляду на мілітарні якости, які виявились у Вашинґтона, його призначено комендантом вірджінсхких військ, які він зреорґанізував, а в 1758 році знову лишив військо й поїхав до свого маєтку господарювати. В 1759 році він оженився з вдовою Мартою Парк Кустіс. Від того часу Вашинґтон жив у своїй маєтности, виїжджаючи лише до місцевого сойму (асемблі), куди його вибрано незадовго до одруження. На цьому становищу Вашинґтон також виконував ретельно свої обовязки й визначився політичними здібностями.

Як тільки почалися непорозуміння між Анґлією та її кольоніями в Америці, Джордж Вашинґтон відразу заняв становище, що цей спір нарешті вирішиться лише зброєю. Лише збройна боротьба може захистити права кольоній перед їх метрополією, а до такої боротьби кольонії вже повинні заздалегідь готуватися. Від того часу він рішучо боронив права кольоній на самоврядування й кождого разу активно виступав в обороні прав американських поселенців. У 1775 році другий континиальний конґрес вибрав його командантом армії. Цей вибір Джордж Вашинґтон приняв і відмовився від усякої винагороди за свою працю. Від того часу Вашинґтон став на чолі збройної боротьби анґлійських кольоній проти своєї метрополії. Дня 3 липня 1775 року він біля Кембріджа приняв командування над кольоніяльною армією, що тоді мала всього 16,000 вояків. Армія була кепсько зорґанізована, обдерта й не мала ні амуніції, ні зброї, ні навіть правильно зорґанізованого харчового постачання. Тому Вашинґтонови довелося переборювати надзвичайні трудноці, але тут пособив йому його орґаннізаційний талан.

Більще ніж вісім років Вашинґтон стояв на чолі кольоніяльної армії, ведучи тяжку й уперту боротьбу проти анґлійських військ. Твердий характер Вашинґтона, його мілітарний та політичний і дипльоматичний хист нарешті принесли побіду кольоніям, а 25 листопада 1783 року останні анґлійські війська уступили з Ню Йорку. Дня 4 грудня тогож року Вашинґтон знову лишив армію й поїхав до себе у Вірджінію відпочивати та господарювати в свому маєтку. Він одначе не переставав цікавитися життям кольоній та своїми порадами, чи й активною участю в ріжних нарадах, зїздах і т. п. помагав ділі орґанізувати державне життя тих кольоній, які американська армія під його командуванням звільнила від своєї метрополії. В 1787 році він був президентом конвенції у Филаделфії, де накреслено конституцію Злучених Держав Америки. Дня 30 квітня 1789 року Вашинґтон заприсягнув у Ню Йорку на вірність конституції Злучених Держав як перший президент нової держави, на яке то становище він був одноголосно вибраний американським конґресом.

На становищу президента молодої держави Джордж Ва-

А. Баворський.

БОЖЕВІЛЬНИЙ

(Гумореска).

(1)

— У божевільних так буває, — відповіла мама. — Вони мають свої хвилі. Буде спокійнісенький, буде балакати дуже розумно і дуже чемно поводитися. Нараз, цілком неожидано вибухне. Або нісенітниці плете, або й шаліє...

— Що тебе саме тепер навело на гадку приїхати до нас? — спитав Гараєвич.

— Я вже з рік вибирався до вас, та все не ставало часу. Тепер я троха вільніший. В літі у Львові концертів нема : консерваторія, в котрій я є професором, має ферії. Я гадав до вас виїхати аж в останнім тижні серпня. Мій лікар прискорив мій відїзд.

— Тобі потрібний свіжий воздух? — спитала Ірина. — Може ти кашляєш? У нас воздух дуже добрий. Хата далеко від села, в середині саду, отже нема порохів.

— Мені свіжий воздух цілком не потрібний, — Дибовецький відповів. — Мої груди цілком здорові.

— Щож у тебе хоре, що маєш доктора? — подумав кождий. — Хіба голова?

— Який спеціяліст той твій доктор? — спитав Гараєвич, коли гість перестав балакати, бо мав повну губу хліба з медом.

— Мій лікар? Мій лікар щойно хоче стати спеціялістом. Він ще молодий, початкуючий. Він хоче бути спеціялістом від нервових недуг... головно від недуг голови. Тому я й пішов до нього.

Всі на веранді заперли духа, бо гість сам признав, що його недуга сидить у його голові. Коли він мовчав, бо знов став хліб мастити медом, Гараєвич далі тягнув його за язик.

— Ти може розбив собі голову, що взяв собі спеціяліста від голови?

Гість розсміявся і відповів:

— Як би я розбив собі голову, то був би пішов до хірурґа, не до спеціяліста від нервів.

Гість знов замовк, бо знов напхав у рот хліба з медом.

— Чи ти сам взяв того спеціяліста, чи тобі хто нарадив його?

— Ні я взяв його, ні мені нарадили. Раз в товаристві мене дуже боліла голова. Коли я сказав, що через той біль мушу покинути товариство, якийсь панок приступив до мене і представився як доктор медицини, спеціяліст від голови. Написав мені рецепту і післав до аптики реставраційного хлопця. Хлопець приніс фенацетину. Я зажив і біль голови справді потах. Від тої хвилі я того доктора не міг спекатися.

— Так тебе вічно боліла голова?

— Голова болить мене тільки десь-колись. Мені той лікар потрібний був до хріну. Я його ніколи не кликав до себе, та він все був коло мене. Причепився до мене як кліщ і висмоктував мене. Прийду до ресторану, мій доктор вже при моїм столі. Очевидно, за те, що зїв, не платив. Я мусів заплатити. Приходжу до каварні, мій доктор вже коло мене. Граю на концерті, доктор вже жде на мене. Нарешті спровадився до готелю Імперіял, де я мешкаю.

Всі, що були на веранді, всі без винятку подумали собі, що того доктора наймили приятелі Дибовецького, щоби пильнував недужого і опікувався ним. Чуючи, що Дибовецький каже про ту, будьтоби непрошену влізливість доктора, всі на веранді не сумнівалися, що Дибовецький хорий на умі, і то небезпечно.

— Ага! я ще недокінчив — гість зачав наново. — Я хотів сказати вам, що той доктор прискорив мій виїзд до вас... Я не знав, як його спекатися. Інший сказав би йому отверто: „Іди собі до чорта, ти мені осоружний!" Та я не вмію бути неотесою. Маючи вільний час, я загадав спасти себе втечею. Коли він спитав мене, що я буду робити в найближчих днях, я йому віповів, що хочу виїхати на свіжий воздух. На те він найбезличніше каже, що й він поїде зі мною!

Всі на веранді подумали собі, що так повинен зробити лікар, якого наймили на опікуна божевільного.

Дибовецький тягнув далі:

— Я хотів спекатися його лиш тому, що був мені осоружний. Він мене дуже богато коштував, бо моїм невідступним товаришем був на мій кошт. Скрізь казав за се є платити величезні рахунки, ще й для себе від мене тягнув готівку.

— Чейже лікар не буде такої тяжкої й небезпечної служби робити задурно — на веранді всі подумали собі.

— Я йому сказав, що їду до Чернівців. „А то добре сходиться!" мій доктор крикнув. „Там живе моя вуйна, котру я хочу відвідати". Ми умовилися виїхати зі Львова завтра, себто нині рано. Коли він пішов до хати, щоби виспатися, я не ждав до другого дня. Я зараз побіг на залізницю і виїхав до вас. Так я від нього втік і так приїхав до вас цілий місяць скорше, як зразу загадав був.

— Іди і вишли депеші по обох лікарів, — Гараєвич шепнув до зятя. — Одну вишли до доктора Журецького в Станиславові. Імени його опікуна не знаємо. Питати його небезпечно, щоби не вгадав, на що ми питаємо. Заадресуй до готелю Імперіяль, щоби приїхав лікар, товариш Дибовецького. Також вишли до стації коні по Журецького.

Жилунович відійшов, Дибовецький далі халасував хліб з медом. Нарешті було йому досить. Повідсував від себе посудину і глянувши на Лесю, сказав:

— Та мала вже тепер могла би неодному завернути голову. За два-три роки збожеволіє неодин, як нею заверне собі голову та побачить, що „возьмуть її люди, моя не буде!" Гарні жінки взагалі бувають причиною ріжних нещасть. Половину мущин, що сидять у Кульпаркові, загнали туди гарні жінки.

— Чи й він не збожеволів через яку жінку, коли говорить так? — погадав неодин на веранді.

— Чи не має він на думці Ірину, що його звела з розуму? — подумав Гараєвич.

Показуючи на Лесю, Дибовецький затягнув:

— Ой жаль, жаль, жаль серцю буде, возьмуть її люди, моя не буде!

На веранду вернувся Жилунович і, кинувши до тестя головою, звістив його, що депеші і коні вже вислані.

(Далі буде).

шинґтон визначився своїм великим адміністративним та політичним хистом і скоро поставив на тверді ноги новоутворену державу. По закінченню першого терміну його першої президентури Джорджа Вашинґтона знову вибрано президентом Злучених Держав і з таким же великим успіхом він перебув у „Білому Домі" й цей другий термін. Американські патріоти й приятелі Джорджа Вашинґтона домагалися від нього згодитися на вибір президентом ще й на третій реченець, але Вашинґтон рішучо відмовився, говорячи, що людина не може так довго перебувати на такому відповідальному становищу, щоб не вичерпатися. Дехто носився з думкою вибрати Вашинґтона досмертним президентом, або навіть зробити його монархом, та Вашинґтон усі такі пропозиції рішучо відкидав, уважаючи, що лише справжня демократія дасть спроможність американському народови жити свобідно, а молодій державі розвиватися й кріпнути. Дня 19 серпня 1796 року президент Вашинґтон закінчив своє урядування й виїхав до своєї маєтности.

Та недовго Джордж Вашинґтон лишавсь у свому маєтку в спокою. Коли в 1798 році повстала загроза війни Злучених Держав з Францією, Джордж Вашинґтон знову був призначений головнокомандуючим американської армії. Дня 12 грудня він провів кілька годин у сідлі на коні підчас сніговиці та сильного вітру. Застудився так тяжко, що вже 14 грудня 1799 року вмер.

Останні його слова дуже характеристичні для всієї діяльности Батька Злучених Держав: „Я тяжко вмираю, але не боюся цього. Я від першого приступу цієї хвороби знав, що її не пережию. Я вже довго не зможу дихати. Я чую, що вже вмираю. Я дякую вам усім за уважливість до мене, але прошу вас більше не турбуватися мною. Дайте мені вмерти спокійно. Я не можу вже довше жити!"

З великим сумом молода американська держава поховала свого Батька й першого ґенерала та першого президента. Вся Европа оцінила заслуги Вашинґтона як великого борця за свободу й право свого народу та віддала йому почести. Навіть британська фльота вшанувала память свого ворога.

Т. Шевченко.

ЮРОДИВИЙ.

...Не вам,

Не вам, в мережаній лівреї
Донощики і фарисеї,
За правду пресвятую стать
І за свободу!

Розпинать,

А не любить ви вчилися брата!
О, роде суєтний, проклятий,
Коли ти видохнеш?

Коли

Ми діждемося Вашинґтона
З новим і праведним законом?
А діждемось таки колись!

НАСЛІДОК РОБОТИ АҐЕНТІВ ДПУ.

Комуністична партія на Радянській Україні знаходиться в стані великої ферментації й розкладу. Ввесь партійний апарат пересяклий донощиками, шпигунами й тайними аґентами ДПУ. На основі їхніх доносів центральна контрольна комісія комуністичної партії розвязала цілу низку партійних орґанізацій та потягнула їхніх провідників до відповідальности. Обвинувачують їх в українському сепаратизмі й у бездільности, яка довела до господарської кризи на Україні й зірвала плянову працю у хлібозаготівлі. Контрольна комісія приступила до нової чистки комуністичної партії.

З НАГОДИ ДВІСТАЛІТНЬОГО ЮВИЛЕЮ ЮРІЯ ВАШИНҐТОНА

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В АМЕРИЦІ.

Громадяни:

Перші орґанізатори великої сьогодня американської нації положили підвалини під наймогутнішу тепер світову державу — Америку. Власне біжучого 1932 року обходить ця Амерека 200-літню річницю народження свого „Батька" — Юрія Вашинґтона. Видко, був це справді великий чоловік, коли про нього писав і наш Шевченко.

Ми, українські іміґранти в Америці, винні також довг вдячности цьому великому мужеви, бо серед великого світового перевороту богато з нас знайшло захист у „краю Вашинґтона"; звідси допомагаємо ми по своїм силам нашому старому краєви і нашим рідним по тому боці океану.

Поміч мусить іти ще довгі літа, поки великий український нарід не створить для себе своєї свобідної держави на взір свобідної Америки й поки не закріпить її на будучі віки. З уваги на це наша українська громада в Америці має великий обовязок перед історією: не лише зберегти своє істнування, але й скріпити свої сили і своє значіння в Америці до тієї міри, щоби могла дати якнайбільшу допомогу нашим рідним в Европі.

Від цього святого обовязку ми не сміємо відтягнутися!

В часі війни і зараз потім напружували ми всі свої сили, щоби дати політичну поміч рідному краєви. Ми сповнили наше завдання так, як нас було стати. Тепер настали інші часи — то й нової треба зброї. Щоби виказати перед світом, чому українському народови належиться свобода, треба показати вартість нашого народу для всесвітньої культури. В мирні часи культура народу — це найсильніша зброя.

Українська народня культура міститься в народньому мистецтві. Українська пісня й український танок вже звернули увагу світа на високі духові цінности нашої народньої маси. Інші галузи українського мистецтва ще не розповсюднені. На це ще прийде час. Під теперішню пору треба кождому Українцеви й Українці тямити, що великим і святим нашим обовязком є:

Плекати українське мистецтво для витворення української сили в Америці.

Українське мистецтво притягає нове українське покоління і зберігає його для української нації. Через українське мистецтво американська молодь українського роду стає гордою на своє українське походження.

Тому українська штука-мистецтво повинно знайти належне зрозуміння серед найширших верств українського громадянства в Америці.

Рік Вашинґтона дає нам нагоду поставити українське мистецтво на належній висоті. В неділю, 3. січня 1932 р., зібралися в Ню Йорку представники українського громадянства, як: товариств, орґанізацій, преси, й рішили, щоби з нагоди святкування Америкою памяти Юрія Вашинґтона все українське громадянство в Америці взялося до громадної праці для плянового плекання українського мистецтва і виведення його перед великим американським світом.

В першій мірі рішено запросити **Олександра Кошиця до зорґанізування українського хору і з ним розпочати прилюдні виступи.**

Перший Хор Кошиця, як звісно, обіхав усі краї Европи й обі Америки та своїми виступами розніс славу українського народу і його визвольних змагань по найдальших закутках світа.

На згаданій нараді в Ню Йорку рішено дальше:

Признати належне місце українському танкови-балєтови, зорґанізованому школою артиста Василя Авраменка.

Своїми збірними виступами в Европі, Канаді й Злучених Державах, а особливо в Метрополитен Опері в Ню Йорку 25-го квітня 1931 р., український танок під управою Василя Авраменка приніс небувале признання для здібности українського народу.

Школі Національного Танку доручено виконати при допомозі орґанізацій і визначних громадян постанови нарад, починаючи від

в л а ш т у в а н н я ювилейного свята в честь Вашинґтона Українським Хором під орудою **Кошиця** та Українським Народнім Балєтом під управою **Авраменка.**

В дальшу чергу постановлено:

Обїздку Українського Хору й Українського Народнього Балету по ріжних містах Америки;

Влаштування свят української культури;

Заложення інституції для плекання українського мистецтва, починаючи від вивчення диріґентів хорів, інструкторів танку та артистичної руханки, режисерів театральної штуки і, переходячи до праці для підготовки української звукової фільми, розповсюднення гуцульського мистецтва і т. п.

Школа Українського Національного Танку Василя Авраменка піднялася тієї праці в переконанню, що все українське громадянство в Америці дасть їй належну допомогу.

Тому отсим звертається Школа Українського Національного Танку з зазивом:

Громадяни й Громадянки! Старші й молодші! Іміґранти й роджені в Америці:

Нехай не буде ні одного з Вас, що відтягнувсяб від допомоги. До виконання великої програми треба великих сил. Треба співаків та співачок; треба танцюристів та танцюристок; треба музикальних талантів; треба охочих до науки та праці; треба також піддержки загалу та фінансового попертя зі сторони зорґанізованих товариств, інституцій та одиниць. Коротко: треба співділання й піддержки кождого Українця чи Українки так, неначе би це була їхня справа. Без такої громадної, масової допомоги ми не зможемо виконати вложеної на нас праці.

Українці й Українки!

Ювилейний рік Вашинґтона нехай заставить нас поважно подумати над збереженням наших дотеперішних осягів в Америці; над здобуттям належного імени українському народови в цьому вільному краю Вашинґтона; над підготовленням молодого покоління до народньої праці вже в недалекій будуччині на місце тих піонірів, що їх ряди вже тепер проріджуються, а з тим і над **всесторонною допомогою визвольним змаганням українського народу.**

Ню Йорк, дня 25. січня 1932.

За уповажненням товариств та орґанізацій, представлених на нарадах дня 3-го січня 1932 року в Ню Йорку.

Школа Українського Національного Танку в Америці.
35 E. 2nd St., New York City.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Продовжуймо протипольську акцію!

На своїй лекції, виголошеній в Ню Йорку перед Українцями, Рені Смит, бувший член британського парляменту та представник британської Партії Праці, розповідав про те, як то його партія ніколи не упадала на дусі в боротьбі за свої ідеали, а на кождий удар зі сторони сильніших противників відповідала скріпленою завзятістю.

Не можна рівнати нас з британською Партією Праці. Злидням нашого народа не дорівнують злидні ніякого іншого народа, не то партії. Ніякий нарід не мав таких варварських противників, як ми їх маємо. З одної сторони маємо большевизм — загрозу цивілізації, а не то нас, а з другого боку таких дикунів як Ляхи чи Румуни. Для Ляха українська нація не істнує. Він хоче вичеркнути її раз на все з листи народів. Переконавшись, що остання страшна „пацифікація" зашкодила йому самому більше ніж нам, він взявся за хитріший та страшніший спосіб, бо тепер веде „тиху пацифікацію". Він за всяку ціну рішив зломити корінь українського націоналізму. Пустив отже в рух свою поліційну машинерію, привернув наглі суди, що засуджують тисячі української молоді на тяжку тюрму, а то й на смерть, веде руйнуючу політику економічну, фальшує перепис населення, щоб доказати перед світом, що нема на світі ніяких Українців — словом, береться за всякі чортячі способи, щоб обдурити світову опінію та справу українську вбити раз на все. Останні вісти доносять нам, що навіть там, де ми могли числити на якусь справедливість — у Лізі Націй, кажуть нам задоволитися лише наганою, уділеною Польщі, нехтуючи в цей спосіб нашим святим народним ідеалом свобідної держави.

Та нічого! — На своїй терністій дорозі до свободи ми пережили вже неодно безправство, переживем ще й це. Як оця Партія Праці в Анґлії, затиснім кулаки, скупім свої сили і відважно йдім дальше в завзяту боротьбу. Та перш усього, заки візьмемося до дальшої праці, киньмо світови свій оклик боєвий; докажім, що хоч на нас валяться злидні, в нас ні на хвилю не паде вниз голова, що наш голос ні на тон не слабне, що ми свідомі всього, що нам належиться, та що маємо сміливість за це упімнутися! Запротестуймо грімко проти безправств та здемаскуймо перед світом огидні ляцькі варварства. Вкажім світови, серед яких обставин нам приходиться боронитись за наші національні права! Переконаймо світ, що ніщо нас не спинить перед наміченою ціллю.

Орґанізація ОДВУ, якої завданням є піддержувати активний визвольний фронт у краю вважає за свій обовязок кинути від себе до громадянства в Америці слова братерського зазиву до протестаційних демонстрацій. Наші протестаційні віча не тільки що позволяють нам сповнити цей обовязок, який нам тут на чужині припало сповнити у визвольних змаганнях нашого народу; не тільки що скріпляють наші сили, обєднують нашого духа та освідомляють вповні про наше поневолене положення; не тільки що вчать нас ненавидіти ворога та додають нам бадьорости до дальшої боротьби! але, в першій мірі, вони сповняють велику функцію морального піддержання на дусі тих, що ведуть цю боротьбу в краю. Отакими частими відгуками ми запевняємо їх про нашу солідарність та готовість кожноразового прибуття їм з помічю в їхній боротьбі за вітчину.

Тому хай ні одна громада в Америці не занедбує доказати свій патріотизм та солідарне почуття супроти рідного краю. Хай кожна громада докаже це влаштуванням у себе протестаційного віча проти продовжування ляцького варварства на нашій землі. Хай наша еміґрація знову ворухне своїм орґанізмом так, щоби наш відгомін відбився серед чужинців та знову заставив світову опінію роздумати над нашими кривдами та щоб переконав її про те, що ми ні на йоту не ослабли в свойому змаганню та не відступаємо від наміченої цілі: Вільної, Свобідної Соборної Української Держави!

Центальна Управа ОДВУ просить усі громади, якіб потребували помочі в уряджуванню протестаційних віч, щоби звертались до неї на таку адресу:

Executive Committee
of O.D.W.U.,

P. O. Box 13 Sta. D,

New York, N. Y.

а вона постарається дати всі потрібні інформації відносно переведення віч, аґітаційних відозв та оголошень, а також постарається виготовити резолюції.

Маємо надію, що в цій акції загально-національного значіння Центр. Управа ОДВУ дістане повне попертя цілого загалу, зокрема української преси.

Центральна Управа ОДВУ в Америці.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, повідомляє своїх членів, що слідуючий мітінґ відбудеться 28 лютого, зараз по Богослуженню. Обовязком є кождого члена на сей мітінґ прибути, бо маємо важні справи до полагодження, а довгуючі члени мають свої довги вирівнати, бо в противнім разі будуть суспендовані після ухвали послідного мітінґу, після котрої тільки два місяці платиться за члена. — Микола Гуль, предс.; Іван Дацьків, секр.

Жінка приходить із плачем до священика та каже, що помер її чоловік.

Священик: Так, так, щож діти, Божа воля. А як довго вижили з вашим чоловіком?

Жінка: 54 роки, та мене ще перед шлюбом перестерігали люди, що він не зовсім здоровий.

ЯПОНСЬКЕ ВІЙСЬКО.

Два народи, дві культури, два способи думання.

Японія має загальну обовязкову службу та в більшости селянське населення. Річний приріст населення виносить більше ніж міліон людей. Військо рекрутується головно з молодих і сильних селянських синів. Японець уже з природи воєвничий, відважний і патріотичний. У війську строгий військовий дух. Одностріи, виеквіпування, военне образування й організація взоровані точно на чужинних зразках. Також технічні й інші відділи ніторохи не є гірші від чужинних, головно европейських. Найдосконаліші гармати, модерні літаки, тенки, гази, ручні гранати й інша вибухова зброя, панцирні поїзди і т. д. — все те зроблене на заграничний зразок. Також офіцири можуть рівнятися чужинним щодо знання. Коли бачимо японських вояків на вправах або який японський батальон у марші, хочеться вірити, що перед собою маємо напр. німецьких вояків — колиб не малі ростом старшини і вояки.

Китайський вояк зовсім інакший. Китай не має загальної обовязкової військової служби, не знає теж ніяких національних гордощів у нашому розумінні. Державна думка Китайця: цісар це син неба, горожани це цісарські діти. Для звичайного Китайця ввесь інший світ це варвари, який тому, що є дуже далеко, не є цивілізований китайською культурою. Китайці вважають себе „центральним народом" й у тім самолюбстві нездібні зрозуміти та приноровитися до духа часу. Військову службу Китайці ненавидять і вважають її чимсь найстрогішим і найгіршим. Доки Китаєць має свою пригорщу рижу, він не хоче бути вояком. Колиж не має вже що їсти, іде на службу до яконебудь ґенерала. Звичайно вояки рекрутуються з суспільно найнижчих верств, потім це переходить з батька на сина. Тому часто можна бачити 10—12-літніх дітей, а навіть інвалідів у військових одностроях. Усі відомі сьогодні китайські ґенерали, як Чан-Цо-Лін, Ву-Пеі-Фу, Чан-Кай-Шек, християнський ґенерал Фен вийшли з такого військового середовища. Зпочатку вони були на-пів вояки на-пів розбишаки, а пізніше завдяки особистому талантові й образованости піднеслися понад своє окруження. Тому нерідко трапляється ще й сьогодні, що китайський ґенерал дасть слузі свою візитівку, а той шепотом скаже йому: „Не цю, пане ґенерале; я потребую іншої; на тій нема вашого імени".

У Китаю не знають, що це таке ґенеральний штаб. Ґенерал окружиться дорадниками, які вчилися в університеті, говорять добре по англійськи, російськи та німецьки, й могли би бути добрими службовцями або управителями арсеналу. Ті цивільні люди, які не мають ніякого військового образування, скоро авансують до ранги полковника або ґенерала.

Дивно теж виглядає китайський батальон підчас походу. Кожен вояк носить кріс, як йому подобається. Два йдуть собі попід руки, а третій несе їх кріси. Частенько один вояк несе цілу купу крісів своїх товаришів. Китайські вояки не знають, що значить іти в крок. Тому, що кожний ґенерал купує однострої для свого війська, то звичайно вояки зодягнені лихо і ріжно. Заступлені тут однострої всіх можливих европейських держав, а вже шапки то кожен вояк носить, як йому подобається. На ногах має легкі китайські сукняні ходаки і то як літом, так зимою. Наплечник у китайському війську незнаний. Потрібні річи носять у кошиках, простиралах і ріжних клунках. Підстаршин годі розпізнати від звичайних вояків. Вищі старшини та цивільні особи з військовими титулами носять звичайно дорогі цивільні одяги.

Із зоруженням є, як з одностроєм: кріси, карабінки й баґнети є всяких моделів і систем. Найбільше є старих. Гармат небагато тай то зле обслуговують їх, тому китайська артилерія лише припадково поцілить. Більше вживають Китайці скорострілів, та і їх не мають багато, бо дорогі. Поодинокі ґенерали мають і літаки (Чен-Цо-Лін мав їх щось сто), та це в більшости старі, неужиточні літаки европейських держав. Китайці не мають добрих пільотів, хіба що небагато чужинців, головно Росіян. Тому багато літаків стоїть спакованих у скринях без якоїнебудь користи.

На війні між поодинокими китайськими ґенералами були битви, де не впала ніодна куля. Коли стрінуться війська двох ворожих ґенералів, тоді звичайно стараються обійти противника та присилувати його до відвороту. Кожда сторона старається переговорювати з нижчими старшинами свого противника, як би їх купити за гроші. Коли притрапиться, що якийсь дивізіонер перейде на другий бік, тоді тим його дотеперішні приятелі ослабляться і мусять відступити. Вони тимчасом підчас походу грабують, а як мають уже досить грошей, тоді знову стараються перекупити когось з противникової сторони. І так воно йде в безконечність. Китайський вояк за гроші буде служити кожному. В одній з великих битв, яка в усьому світі викликала сензацію, поправді згинув лиш один чоловік; один дивізіонер забогатів, а один губернатор утратив свою провінцію. Дійсно підчас битви можете спокійно походжати собі між обома фронтами, а вам і волос не спаде з голови. Китайці не знають передніх стеж, дротяних перегород або стрілецьких ровів. Китайці все ще воюють дуже примітивно. Кожен, хто знає Манджурію, устрій японського та китайського війська, психольоґію вояків, їх виеквіпування, настрій вождів і засоби, якими розпоряджають — признає, що війна в Манджурії ведеться односторонно. Щодо цього погоджуються всі чужинні фаховці.

ШЕФА ПОЛІЦІЇ АРЕШТОВАНО ЯК ДУШОГУБА.

Шеф поліції в місточку Келовна, Б. К., сидить в арешті, обвинувачений за подвійне душогубство. Оподають, що коло пів до шестої години вечер шеф поліції Дейвид Мордок зайшов до готелю, де перебувала поліційна інформаторка, 24-літня панна Нолан, він убив її пятьма вистрілами. Відтак пішов до дому бувшого констабля Мек Донелда в тім же місточку і застрілив його також. Звідтам пішов до дому, де його арештовано.

Яка була безпосередня причина вчинку Мордока, не відомо. Певне є, що давніше була між застреленими і шефом поліції суперечка, яка скінчилась усуненням Мек Донелда зі служби.

—o—

ЛІКАР ПОМІГ НЕ В ТОЙ СПОСІБ, ЩО СПОДІВАВСЯ.

Д-ра Бектона в Ґрінвіл, Тексас, покликано телефоном до хорого. Лікар негайно виїхав на вказану адресу. Та в хаті сказано йому, що його ніхто не кликав. Сердитий лікар вертався до автомобіля, як зза угла хати вийшов якийсь чоловік. „Руки вгору!" — сказав він. „Я є той, що потребує помочі". Лікар не тільки не дістав нічого від пацієнта, але ще й позбувся своїх 40 долярів.

—o—

ПІДВИШКА ПОЧТОВИХ ОПЛАТ ЗАВЕЛА.

Польський уряд накладає на населення Польщі щораз нові тягарі, щоби добути гроші на допомогу безробітним. На ту ціль підвищено почтові оплати від листів, телеграм і т. д. Уряд сподівався, що ця підвишка оплат дасть йому за 6 місяців 15 мільонів золотих, які він зужиє на боротьбу з безробіттям. Тимчасом, хоч оплати підвищено, доходи почти не збільшились, а значно зменшились. Просто населення менше пише листів, менше висилає телеграм. Рівночасно зі зменшенням почтового руху менше люди купують паперу та інших приладів до писання, а вслід за тим росте застій у промислі й торговлі; росте і скількість безробітних.

ТАРЗАН І ДОРОГОЦІННОСТИ З МІСТА ОПАР.

(70)

Тарзан побачив серед невідомих йому їздців отого саме, кого він шукав. Несподівана радість охопила Тарзана, що так скоро він знову зустрів того, хто вкрав у нього його блискучі камінці. О, тепер він не випустить його зі своїх рук! Тепер він уже знає, що робити! Тарзан приглядався їздцям. А їх все більше й більше виїздило зпоза закруту стежки. Тарзан бачив, що не сила йому ставати з ними до бійки.

—o—

Годі сподіватися вирвати з того гурту свого ворога, а тому треба було до якгось часу ховатися. Тарзан з оленем на плечах виліз на дерево й заховався там, слідкуючи за рухом незнайомих йому їздців. Потім подався по деревах за ними, старючись бути близько них, але так, щоб не попастися їм на очі. Отак минуло кілька днів і Тарзан побачив, що всі вони опинилися в місцевости, яку Тарзан уже колись бачив. В його мозку ніби зявилися проблески памяти.

Одного дня Тарзан бачив, як їздці приїхали до румовищ. Ці румовища Тарзан також уже колись бачив, але при яких обставинах це було, він не міг пригадати. Він бачив, як отой білий його ворог і злодій з кількома їздцями пішов пішки ближче до румовищ. Тарзан притаївся за кущами й з цікавістю дивився, що буде далі. Він бачив, як ті люди дістали десь рискаль і почали розкопувати землю. Що це вони робили?

—o—

Тарзан підкрався ще ближче. Він бачив, що вони вже викопали чималеньку яму, а потім з неї дістали кавалок жовтого кольору, запорошений землею. Тарзан бачив, з якою радістю дивилися всі на цей кавалок і як вони почали далі поспішно розкопувати та діставати ще такі самі кавалки. Знову на мить вернулася память до Тарзана. Він пригадав, що вже колись бачив отсі самі кавалки, але коли й ?

—o—